

סקירת ספרות ומדיה צבאית ■ ליקט וערך אל"ם (במיל) שאול נגר

בעקבות - מסלול קרבות מלחמת ששת הימים בירושלים

והירדנית לאחר 48, הקמת האוניברסיטה העברית, ההתארגנות על הר הצופים, הקו העירוני עד 67, קטעי שירה ופרוזה מהקלסיקה של ירושלים של יצחק שלו, חיים גורי, חפר, אביגדור המאירי ("מעל פסגת הר הצופים"), חיים באר ונוספים. הוא כולל גם רשימה ארוכה של מקורות להעשרה למתעניינים להרחיב ידע.

בחמישה פרקים כולל הספר תיאור הקרבות ומסלולי סיורים ובכך הופך למקור מצוין למורשת קרב ובסיס לסיורים של אזרחים מהארץ ומהעולם. תיאורי הקרבות מפורטים ברמה המתאימה לאנשי צבא ולקהל אזרחי צעיר ומבוגר. בולטת ההערכה המרגשת לזכרם של הנופלים ולאזכור שמות המפקדים בכול היחידות, כולל קורות חיים של בולטים ביניהם. כול סיור בעקבות אתרי קרבות ששת הימים בירושלים הוא יעד להיכרות משולבת של מורשת הקרב עם היסטוריה כללית.

המחברים רואים בספר מפעל חיים של ממש. הוא מהווה מקור בסיסי למי שמכינים אירועי תוכן שונים על ירושלים, תלמידים, צוערים, אנשי תרבות וקהל רחב. זה ספר למיטיבי לכת ולמיטיבי דעת.

(מוויקיפדיה)

"בעקבות - מסלולי קרבות מלחמת ששת הימים בירושלים" הוא מדריך סיורים ייחודי המשלב בין תיאור הקרבות לשחזור של העיר, ובין תיאור מפורט של מסלולי הסיורים המזמנים היכרות מקרוב עם אתרי הקרבות.

ספר זה מתאר את הרקע לפרוץ מלחמת ששת הימים, ומציע לקוראים ולמטיילים הצעות לסיורים בעקבות משחררי ירושלים במלחמת ששת הימים: החטיבה הירושלמית, חטיבת הראל, חטיבת הצנחנים וחיל האוויר.

הספר סוקר בתמציתיות את קורות מלחמת העצמאות בירושלים וסביבתה ואת המציאות הביטחונית של ירושלים החצויה (1948-1967) על תופעותיה הייחודיות: "הקו-העירוני" ו"מובלעת הר הצופים".

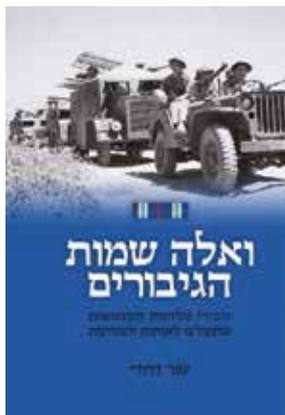
הספר כולל חמישים מפות: מפות רקע, מפות קרב ומפות סיור, המופיעות בצמוד למפות הקרב, באופן המאפשר למטייל להתוודע אל פרטי הקרבות בתוך תבנית הנוף לפני השטח כפי שהינם היום. שמו של הספר מטעה ולא מסגיר את כול עושר המידע הטמון בו. זה אינו רק ספר של מסלולי קרבות, הוא כולל התייחסות תמציתית לכול מה שנוגע לירושלים בשנים 1948-1967 ואף קצת קודם מתקופת המנדט, כמו תפיסת הביטחון הישראלית

כריכת הספר "בעקבות" של נחמיה זרחוביץ ויוסי לנוצקי, 312 עמודים, הוצאת ספרים כרמל, 2020

ואלה שמות הגיבורים - עפר דרורי

הספר נועד להביא לידיעת הציבור את שמותיהם, בקטגוריות השונות של הגבורה, כפי שקבעה הוועדה. זהו פרסום ראשון אחרי שבעים שנה ובו אפשר להכיר וללמוד את שמותיהם של הגיבורים.

למעלה מחמש עשרה שנים חוקר עפר דרורי את הגבורה של חיילי צה"ל וכוחות הביטחון, ובשנים האחרונות מתמקד בלוחמי מלחמת העצמאות ובגבורתם. ספר זה הוא צעד ראשון בעשיית צדק עם הגיבורים, גם אם באיחור. לדעת המחבר המורשת שלנו חייבת להכיר אותם ואת מעשי גבורתם. בני המשפחות, ילדיהם, נכדיהם והצאצאים לעתיד חייבים להכיר את מעשי אבותיהם ולשאוב מהם תעצומות נפש וגם לחוש גאווה על מעשיהם. צבא ההגנה לישראל והמדינה כולה צריכים להכיר את מעשיהם ולעתים, מחוסר מידע, לפחות רק את שמותם, כדי לתת להם מקום בכותרת המזרח של עמנו.

הספר החמישי בסדרת "גיבורי ישראל" בשם "ואלה שמות הגיבורים", מביא את שמותיהם של גיבורי מלחמת העצמאות שהומלצו לאות הצטיינות ברמות השונות ואושרו על ידי וועדה צה"לית רשמית, מתוך אלפי המלצות של מפקדים. מרביתם, לצערנו, כבר אינם בין החיים. האותות לא הוענקו בסיומה של המלחמה כמקובל, עקב התנגדותו של דוד בן גוריון שהיה ראש הממשלה ושר הביטחון. בן גוריון חשב שיש להימנע מחלוקת אותות רבים כי יש בכך לדעתו זילות בגבורה.

במבוא של הספר אני מנתח את עבודת הוועדות השונות ומראה כי גם במרחק הזמן החלטתו של בן גוריון הייתה לא סבירה. מניעת האותות מגיבורי המלחמה ההיא, שרבע מתוכם נפלו חלל במהלך מעשה גבורתם, נותרה כפצע פתוח אצל הגיבורים ואצל משפחותיהם.

כריכת הספר ואלה שמות הגיבורים